

DECIZIE

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Valeriu Doagă
Svetlana Filincova
Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația
Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 împotriva Dianei Suvorovțov și
Anei Suvorovțov, Vladimir Suvorovțev, intervenient accesoriu Societatea pe
Acțiuni „Termocom”, în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și a
cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov și s-a menținut
hotărârea din 04 februarie 2014 a Judecătoriai Botanica, municipiul Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 17 martie 2013, Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr.
51/397 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Dianei Suvorovțov și Anei
Suvorovțov, V. V. Suvorovțev, I. V. Suvorovțev, intervenient accesoriu Societatea
pe Acțiuni „Termocom”, în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și a
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta Asociația Proprietarilor de Locuințe
Privatizate nr. 51/397 a indicat că în baza contului personal deschis pe numele
pîrîților, la APLP-51/397, SA „Termocom”, în procedura planului, a livrat energie
termică.

Reclamanta a menționat că prin neachitarea bonurilor de plată pentru
serviciile prestate la data de 01 mai 2013, s-a acumulat pentru serviciile prestate de
SA „Termocom”, în procedura planului, o datorie în sumă de 40109, 64 lei, iar
pentru celelalte servicii locativ-comunale o datorie în mărime de 8 140,21 lei.
Astfel, suma totală a datoriei pentru serviciile locativ comunale constituie suma de
48 249,85 lei.

Reclamanta APLP nr. 51/397 a invocat că în temeiul art. 617 alin.2 lit. a)-g) Cod civil este în drept să înainteze cerere de chemare în judecată fără respectarea procedurii de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, deși pârâții au fost informați prin intermediul facturii lunare și a reclamației că urmează să-și execute obligația de achitare a datoriei.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art.512, 514, 530, 572, 602, 617 Cod civil și art. 59, 60 Cod locativ.

Prin urmare, reclamanta APLP nr. 51/397 a solicitat încasarea de la pârâți în mod solidar în folosul APLP- 51/397 cu titlu de datorie suma de 48 249,85 lei, a tuturor cheltuielilor de judecată și a taxei de stat achitate la depunerea acțiunii.

Prin hotărârea din 04 februarie 2014 a Judecătorei Botanica, municipiul Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de APLP 51/397 împotriva Dianei Suvorovțeva, Anei Suvorovțeva, Vladimir Suvorovțev cu privire la încasarea datoriei. S-a încasat, în mod solidar din contul Dianei Suvorovțeva, Anei Suvorovțeva, Vladimir Suvorovțev în beneficiul APLP 51/397, datoria în sumă de 48 249,85 lei, taxa de stat în sumă de 1 447,49 lei, plata pentru citare telegrafică în sumă de 50,30 lei și avizul publicitar în sumă de 103 lei, iar în total 49 850,64 lei.

Prin decizia din 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov și s-a menținut hotărârea din data de 04 februarie 2014 a Judecătorei Botanica, municipiul Chișinău.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată participanților la proces la data de 14 iulie 2016, conform scrisorii de expediere nr. 21090-4 (f.d.138), însă careva date despre recepționarea acesteia de către participanții la proces, la materialele cauzei lipsesc.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul a fost depus de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov la data de 05 iulie 2018, cu respectarea termenului prevăzut la art. 434 Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurenții Diana Surovțov și Vladimir Surovțov au solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de APLP ca fiind neîntemeiată și tardivă.

În motivarea cererii de recurs, recurenții Diana Surovțov și Vladimir Surovțov au indicat că împreună cu intimata Ana Surovțov sunt proprietarii bunului imobil amplasat pe adresa: mun. Chișinău, xxxxxap.93.

Recurenții au invocat că reclamanta APLP-51/397 prin cererea de chemare în judecată a solicitat încasarea de la pârâți a sumei de 48 249,85 lei, cu titlu de datorie fără a indica perioada pentru care se solicită încasarea acestei sume.

La fel, recurenții au menționat că în extrasul din fișa locuinței sunt indicate 4 persoane și nu este clar din ce motiv intimata APLP 51/397 a solicitat încasarea solidară doar de la trei persoane.

Recurenții Diana Surovțov și Vladimir Surovțov au invocat că APLP 51/397 a prezentat o singură factură din 31 mai 2013, de unde nu rezultă când urmează să fie achitată această datorie, precum și nu a prezentat probe care ar confirma că a fost respectată procedura prealabilă.

Recurenții au indicat că nu recunosc suma solicitată de APLP 51/397, cu titlu de datorie, ori nu există probe care ar confirma prestarea serviciilor, actele anexate nu sunt anexate în original și nu reflectă situația reală, ori în tabelul prezentat există datorii acumulate anterior anului 2001.

Recurenții au invocat că la 11 aprilie 2007, bunul imobil a fost privatizat, însă anterior acestei date, APLP 51/397 nu a prezentat probe care ar confirma că recurenții sunt obligați să achite serviciile comunale.

Recurenții Diana Surovțov și Vladimir Surovțov au subliniat că APLP 51/397 a solicitat încasarea sumei de 40 109,64 pentru perioada cuprinsă din noiembrie 2001 până în mai 2013, iar suma de 8140,21 lei din 20 octombrie 2001.

Respectiv, recurenții au menționat că instanțele ierarhic inferioare incorect au stabilit perioada pentru care urmează a fi încasată datoria acumulată și eronat au interpretat normele ce reglementează instituția prescripției extinctive. Astfel, cererea de chemare în judecată a fost depusă la 17 septembrie 2013, prin urmare APLP 51/397 are dreptul să încaseze datoria pentru perioada cuprinsă între 17 septembrie 2010 – 17 septembrie 2013, și urma a fi respinsă ca prescrisă extintiv suma de 18 645,02 lei, cu titlu de servicii prestate de SA „Termocom” și suma de 5 665,21 lei, cu titlu de servicii comunale locative.

La 11 octombrie 2018, în adresa Anei Surovțev, APLP 51/397, SA „Termocom” a fost expediată copia recursului declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă participanții la proces Ana Surovțev și APLP 51/397 nu și-au valorificat acest drept și nu au depus referință la recursul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov.

La 13 noiembrie 2018, SA „Termoelectrica” a depus referință la recursul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov, prin care a solicitat declararea prezentului recurs ca fiind inadmisibil.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov împotriva deciziei din data de 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov urmează a fi admis, se casează decizia din data de 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 împotriva Dianei Surovțov și Anei Surovțev, Vladimir Surovțev, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termocom”, în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată, din următoarele motive.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele

invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că reclamanta APLP nr. 51/397 a solicitat încasarea de la pârâți în mod solidar în folosul APLP- 51/397 cu titlu de datorie suma de 48 249,85 lei, a tuturor cheltuielilor de judecată și a taxei de stat achitate la depunerea acțiunii.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) Cod de procedură civilă, completul de judecată deliberază, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă prevede că, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Astfel, Colegiul relevă că instanțele ierarhic inferioare nu au stabilit exact care sunt părțile raportului juridic din litigiul dedus judecății și către cine sunt înaintate pretențiile reclamantei APLP nr. 51/397.

Ori, la 17 martie 2013, Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Dianei Suvorovțov și Anei Suvorovțov, V. V. Suvorovțev, I. V. Suvorovțev (f.d.3) cu privire la încasarea datoriei pentru serviciile comunale, nefiind indicat numele deplin al pârâților și nici bunul imobil pentru care se solicită achitarea acestor servicii.

Iar, în cadrul examinării cauzei, reprezentantul APLP 51/397 a solicitat încasarea datoriei de la Diana Suvorovțov, Ana Suvorovțov și Vladimir Suvorovțev, la fel fără a indica bunul imobil pentru care se solicită achitarea acestor servicii (f.d.43).

Astfel, instanța de recurs reține că deși inițial APLP 51/397 a înaintat acțiunea împotriva a 4 pârâți Dianei Suvorovțov și Anei Suvorovțov, V. V. Suvorovțev, I. V. Suvorovțev, pe parcursul examinării cauzei a solicitat încasarea datoriei de la Diana Suvorovțov, Ana Suvorovțov și Vladimir Suvorovțev.

Respectiv, Colegiul consideră oportun de a reitera prevederile art. 212 alin. alin. (1), (4), (5) și (6) Cod de procedură civilă (în vigoare la data examinării cauzei în prima instanță) care statuează expres că renunțarea reclamantului la acțiune, recunoașterea acțiunii de către pârît, condițiile tranzacției se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată și se semnează de reclamant, pârît sau de ambele părți. Înainte de a admite renunțarea reclamantului la acțiune, recunoașterea acțiunii de către pârît, înainte de a confirma tranzacția părților, instanța judecătorească explică reclamantului, pârîtului sau părților efectele acestor acte de procedură. În cazul admiterii renunțării reclamantului la acțiune sau

confirmării tranzacției, instanța judecătorească pronunță o încheiere prin care dispune încetarea procesului. Încheierea trebuie să conțină condițiile tranzacției, confirmate de instanță. În cazul recunoașterii acțiunii de către pîrît și admiterii ei de către instanță, se pronunță o hotărîre de admitere a pretențiilor reclamantului. Dacă respinge renunțarea reclamantului la acțiune ori recunoașterea acțiunii de către pîrît sau dacă nu confirmă tranzacția părților, instanța judecătorească pronunță în acest sens o încheiere motivată și examinează pricina în fond.

Prin prisma normei de drept procesual precitate, Colegiul menționează că prima instanță urma să consemneze în procesul-verbal renunțul la pretențiile formulate de reclamanta Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 împotriva I. V. Suvorovțev, să identifice acest participant la proces și în cazul admiterii renunțului în privința acestuia, prima instanță urma să emită o încheiere prin care să i se explice reclamantei efectele renunțului la pretențiile respective.

Mai mult, Colegiul menționează că Curtea de Apel Chișinău, menținînd hotărîrea primei instanțe și lăsînd fără tratarea respectivă a acestui renunț tacit, nu a respectat prevederile articolului citat supra, fapt ce atrage o încălcare a normelor de drept procedural.

În această ordine de idei, este cert că omiterea aspectelor menționate de către prima instanță și instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a cauzei civile.

Conform punctului 3 al Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002, serviciile locative, comunale și necomunale se prestează proprietarilor de apartamente și locatarilor din fondul locativ în baza contractelor încheiate cu gestionarul fondului locativ sau cu furnizorul/operatorul, în strictă corespundere cu legislația în vigoare.

Respectiv, instanțele ierarhic inferioare urmau să stabilească cui au fost prestate serviciile comunale, pentru care reclamanta APLP-51/397 pretinde încasarea datoriei și către cine și-a înaintat aceasta pretențiile.

Instanța de recurs reiterează că instanțele ierarhic inferioare nu au stabilit cu certitudine cine sunt părțile raportului juridic din litigiul dedus judecătii, ori la data de 17 martie 2013, Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Dianei Suvorovțov și Anei Suvorovțov, V. V. Suvorovțev, I. V. Suvorovțev (f.d.3)

Iar, la materialele cauzei este anexată reclamația adresată lui N.V. Artamonova (f.d.5), ordinul de încasare nr. 110979535 din aprilie 2013, eliberat pe numele lui N.V. Artamonova (f.d.7), informația despre achitarea serviciilor locativ-comunale de către N.V. Artamonova (f.d.8-13), lista calcului și achitarea pentru energia termică din 01 ianuarie 2010 pînă la 01 noiembrie 2010, eliberată pe numele N.V. Artamonova, pentru apartamentul 93 situat pe adresa mun. Chișinău, xxxxx(f.d.14).

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile apartamentul 93 situat pe adresa mun. Chișinău, xxxxxapartine cu drept de proprietate Dianei Suvorovțov, Anei Suvorovțov și lui Ivan Suvorovțon, în temeiul contractului de vînzare-

cumpărare, transmitere-primire a locuinței în proprietate privată nr. 1992 din 16 martie 2007, dreptul de proprietate fiind înregistrat la 11 aprilie 2007 (f.d.19).

Instanța de recurs relevă că conform extrasului din fișa locuinței, locatari ai apartamentului 93 situat pe adresa mun. Chișinău, xxxxxsunt D. Surovțeva, V.V. Surovțev, A.V. Surovțev, I.V. Surovțev (f.d.6).

Mai mult decât atât, la materialele cauzei lipsește copia buletinului de identitate a pârților pentru a putea identifica numele participanților la raportul juridic supus judecării în prezenta cauză.

Or, conform art. 29 alin. (2) Cod civil, persoana fizică dobândește și exercită drepturile și execută obligațiile în numele său.

Iar, art. 28 alin. (2) Cod civil prevede că numele cuprinde numele de familie și prenumele, iar în cazul prevăzut de lege, și patronimicul.

Colegiul menționează că, prezintă relevanță criteriile pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestui, fapt ce presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de probe certe a situației de fapt și de drept, care, este diferită de la caz la caz.

Totodată, instanța de recurs indică că instanțele judecătorești incorect au stabilit perioada pentru care urmează a fi încasată datoria acumulată.

Conform art. 267 alin. (1) Cod civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Art. 271 Cod civil prevede că acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Conform art. 272 alin. (1) Cod civil termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Iar, art. 272 alin. (9) Cod civil prevede că cînd este vorba de prestații succesive, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar dacă prestațiile alcătuiesc un tot unitar, de la data ultimei prestații neexecutate.

Prin urmare, instanța de recurs reține că termenul de prescripție pentru prestațiile succesive începe să curgă de la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar necontestarea bonurilor lunare de plată, eliberate de prestatorul de servicii nu constituie temei de neaplicare a termenului de prescriptive.

Colegiul indică că instanțele de judecată urmau să stabilească dacă prestațiile au fost acordate succesiv pentru fiecare lună în parte, devenind exigibile, nealcătuind un tot unitar, precum și să verifice informația despre achitarea serviciilor locativ-comunale pentru serviciul prestat în perioada pentru care se solicită încasarea datoriei și în dependență de aceste constatări instanța poate stabili perioada pentru care se poate încasa datoria pretinsă de reclamanta APLP nr. 51/397.

Ori, în informația anexată la materialele cauzei cu referire la apartamentul 93 situat pe adresa mun. Chișinău, xxxxxeste indicat că nu au fost efectuate careva

plăți, instanțele de judecată urmînd să stabilească dacă a fost sau nu întrerupt termenul de prescripție.

Conform art. 277 alin. (1) lit. b) Cod civil, cursul prescripției extinctive se întrerupe în cazul în care debitorul săvîrșește acțiuni din care rezultă că recunoaște datoria.

În sensul art.6 CEDO, instanțele de judecată trebuie să indice, cu suficientă claritate, motivele pe care se întemeiază hotărârile, avînd în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

Potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în litigiul dedus judecății lipsește.

Așadar, instanțele judecătorești sunt obligate să motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs Spania, 1994).

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar avînd în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterînd, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuînd că, instanța de apel a soluționat eronat litigiul în cauză, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta respectiva eroare judiciară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov, se casează decizia din 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 împotriva Dianei Suvorovțov și Anei Suvorovțov, Vladimir Suvorovțev, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termocom”, în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale a litigiului dedus judecării.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Diana Surovțov și Vladimir Surovțov.

Se casează decizia din 25 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Asociația Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 51/397 împotriva Dianei Suvorovțov și Anei Suvorovțov, Vladimir Suvorovțev, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termocom”, în procedura planului cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Valeriu Doagă

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Galina Stratulat

Nina Vascan